

Ilo, riemu ja juhliminen Kirjoituksissamme

Kolmen uskonnon keskustelu 19.3.2019

Hanna Karppinen & Saara Seppälä

Saimme osallistua kolmen uskonnon ”kuuntelemaan keskusteluun Kirjoituksista” Resalat-yhdyskunnan moskeijassa Helsingin Mellunmäessä. Teemana oli ilo, riemu ja juhliminen sekä kolmen monoteistisen uskonnon suhtautuminen niihin pyhien kirjoitustensa valossa.

Keskustelu oli osa jo pitkään jatkunutta tapaamisten sarjaa. Tällä kertaa koolla oli hieman pienempi porukka ja keskustelu käytiin yhdessä ryhmässä, saman pöydän ääressä ja hyvässä yhteishengessä. Keskustelu kesti noin pari tuntia. Koko tilaisuudessa oli seesteinen tunnelma ja oli hienoa huomata, että keskustelua käytiin yhdessä toista ja toisten sanomisia kunnioittaen. Tilaisuudesta erityisen teki myös se, että tällä kertaa mukana oli myös katolisen kirkon edustajia, teologi Emil Anton ja urkuri/opettaja Marko Pitkäniemi. Kokemus oli meille molemmille teologian opiskelijoina ainutlaatuinen. Oli todella mielenkiintoista päästä osallistumaan.

Juutalainen edustaja Daniel Weintraub, joka toimii juutalaisen koulun opettajana, oli valinnut tekstin viidennestä Mooseksen kirjasta (16:14). Siinä suorastaan käsketään iloitsemaan ja juhlimaan:

”Iloitkaa kaikki juhlassanne, niin te kuin teidän poikanne ja tyttärenne, orjanne ja orjattarenne sekä keskuudessanne asuvat leeviläiset, muukalaiset, orvot ja lesket.”

Kaikki saavat olla osallisena juhlassa riippumatta siitä, ovatko poikia, tyttöjä, orjia vaiko orjattaria. Juhlat ja pyhät eivät ole vain juutalaisille, vaan ne kuuluvat kaikille. Keskeiseksi keskustelun aiheeksi nousi, voiko meitä käskää olemaan iloisia ja riemuissamme? Mitä me juhlimme, kun juhlimme? Onko meitä pakotettu juhlimaan?

Juhla ja juhliminen voidaan jakaa kolmeen eri osaan. Ensimmäisenä on sisältö - meidän juhlintamme keskipisteessä on Jumala. Me juhlimme Jumalaa perheemme, lähimmäistemme ja yhteisömme kanssa. Toisena mainittiin kiitollisuus - kiitollisuus siitä, että on jotain mitä juhlaa. Viimeisenä oli merkitys. Niin kauan, kun näkee juhlassa merkitystä, näkee myös kiitollisuutta ja sisältöä. Kaikki nämä kolme osaa vaikuttavat toisiinsa ja sen voi ajatella isoksi ympyräksi, missä kaikki vaikuttaa kaikkeen.

Keskeisenä ajatuksena keskustelussa nousi esiin se, että ilo ja suru kulkevat käsikkäin. Suurenkin ilon keskellä muistetaan surua – esimerkiksi Daniel Weintraub nosti sen, että häissä rikotaan lasi Jerusalemin temppelin tuhoutumisen muistoksi. Iloitsemisen käsky tarkoittaa siis, että suurenkin surun keskellä iloitsemiseen voi ja kannattaa osallistua.

Koraanista oli valittu luettavaksi ja keskusteltavaksi neljä eri ilosta kertovaa kohtaa: 7.32, 10.57-58, 28.76-83 ja 2.196. Keskustelu aloitettiin Koraanin kohdalla 7.32, jossa keskustellaan islamin säännöistä ja kielloista.

”Sano: ’Kuka on kieltänyt Jumalan kauniit vaatteet, jotka hän on hankkinut palvelijoilleen sekä hyvät ruoat?’ Sano: ’ne on tarkoitettu uskovaisille maallisessa vaelluksessaan...’”

Imaami Abbas Bahmanpour sanoi, että säännöistä huolimatta iloitseminen ei ole kiellettyä. Hän totesi, että lähtökohtaisesti ajatellaan, että kaikki mitä ei ole kielletty, on sallittu. Jumalan kiellot on tarkoitettu ihmisen parhaaksi. Bahmanpour vertasi kieltoja siihen, miten vanhempi kasvattaa lastaan.

Vanhempikaan ei ilkeyttään kiellä lastaan tekemästä jotain – hän haluaa vain suojella lasta ja varmistaa lapselleen hyvän elämän.

Ilon ja rikkauksien jakaminen sekä hädässä olevien auttaminen on tärkeää. Keskustelimme myös kärsimyksestä sekä siitä, mistä se johtuu. Imaami Bahmanbour muistutti, että jokaisella on osansa maailman siunauksista. Kärsimys seuraa siitä, että jotkut ottavat enemmän kuin oman osuutensa, jolloin toisille jää vähemmän. Muslimin ei kuulu omistaa elämäänsä maallisten asioiden tavoittelulle, vaan Jumalalle.

Ilon näyttäminen islamissa herätti kysymyksiä ja keskustelua. Bahmanpour kertoi, että shiia-uskonparissa ei lähtökohtaisesti tanssita, lauleta tai soiteta instrumentaalimusiikkia. Häät tekevät kuitenkin poikkeuksen, sillä niissä saatetaan laulaa ja tanssia. Joissakin juhliissa saatetaan vaikkapa taputtaa ilon ilmaisemiseksi.

Uuden testamentin iloa käsitteleväksi kohdaksi Åbo Akademin yliopistonopettaja Pekka Lindqvist oli valinnut Johanneksen evankeliumin katkelman 16:16-23 Jeesuksen jäähyväispuheesta. Kohta korostaa sitä, kuinka kristittyjä ylösnousemuksen ilo, vaikka vaikeuksien keskellä sitä voikin olla vaikea muistaa.

”Totisesti, totisesti: te saatte itkeä ja valittaa, mutta maailma iloitsee. Te joudutte murehtimaan, mutta tuskanne muuttuu iloksi. (...) silloin teidän sydämenne täyttää ilo, jota kukaan ei voi teiltä riistää.”

Ylösnousemisen odottamiseen ja siitä iloitsemiseen liittyy myös ajatus Jumalan näkemisestä. Raamatussa on toistuvana teemana se, että Jumalan suoraan näkeminen ole mahdollista. Ehkä tästäkin syystä kristityn ylösnousemisen iloon liittyy niin vahvasti ajatus Jumalan kohtaamisesta tuonpuoleisessa.

Mitä eroa maallisen ja taivaallisen ilon välillä on, vai onko? Ylösnousemuksen ilo ei sulje pois myös maanpäällisestä elämästä nauttimista ja iloitsemista. Asian voi ajatella vaikka niin, että siinä missä maanpäälliseen iloon liittyy toisinaan myös surua ja kärsimystä, taivaassa on enää pelkkää iloa. Siellä saamme esimerkiksi kohdata uudestaan ne läheisemme, jotka olemme joutuneet maan päällä menettämään. Katolisten veljien erityinen huomio tällä kohden oli, että maanpäällisen taivaan voi kokea messussa, jossa aika häviää ja menehtyneet ovat mukana.

Keskustelussa esiin nousi myös eri uskontojen ajatukset tuonpuoleisesta elämästä. Daniel Weintraub totesi juutalaisuuden keskittyvän enemmän tähän elämään, sillä tuonpuoleiseen ei voi vaikuttaa eikä siitä voi tietää etukäteen. Luottamus siihen, että Jumala huolehtii ihmisestä kuoleman jälkeen, on suuri. Sen vuoksi tuonpuoleisesta ei tarvitse murehtia. Imaami Abbas Bahmanbourin mukaan muslimeita, kuten kristittyjäkin, odottaa tuonpuoleisessa paratiisi.

Kirjoittajat ovat Åbo Akademin teologian opiskelijoita, jotka syksyn 2018 aikana osallistuivat Teologiska perspektiv på religionsmöten –kurssiin (katso <http://blogs2.abo.fi/religionsmoten/>)

